

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього контенту	Оркестровий клас (за освітнім ступенем „Бакалавр”)
Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Музичне мистецтво» (спеціалізація «Фортепіано»)
Компонент освітньої програми	Вибіркова
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисциплін	9 кредитів / 270 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Филипчук Мирослав Степанович – кандидат педагогічних наук, доцент
CV викладача на сайті кафедри	myroslav.filipchuk@rshu.edu.ua
E-mail викладача	filipchukmiroslav@gmail.com
Консультації	П’ятниця, 10.00-10.45, ауд. 1а, навчальний корпус № 3 РДГУ, вул. Хвильового, 7

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Оркестровий клас» - сприяти вихованню професійних якостей, розвитку практичних навичок організації та керівництва естрадним оркестром, забезпечити диригентську практику і підготовку випускників до державного екзамену.

В основу програми закладено **принципи** цілісності, науковості і доступності навчання, свідомості й активності музикантів у репетиційному процесі, засвоєння знань і набуття професійних навичок колективної гри.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є – розвинути навички колективного виконавства, вивчити твори різних жанрів і стилів естрадної музики, оволодіти специфічними прийомами естрадного і джазового виконавства, освоїти репертуар для майбутньої практичної роботи в естрадному та джазовому.

Міжпредметні зв’язки та їх реалізація під час викладання дисципліни тісно пов’язані з такими дисциплінами: методика роботи з оркестром, спецінструмент, ансамбль, диригування.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен оволодіти наступними **компетентностями**:

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК08. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК01. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК02. Здатність створювати та використовувати власні художні концепції у виконавській майстерності.

СК06. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК09. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Очікувані результати навчання

Після завершення вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- історію становлення і розвитку естрадних та естрадно-симфонічних оркестрів;
- види і форми оркестрів;
- роль кожної оркестрової групи оркестру;
- динамічні можливості оркестру;
- стрій, діапазон, реєстри оркестрових інструментів;
- специфікацію музичних термінів.

розуміти:

- специфіку оркестрово-ансамблевої роботи;
- знаходити оптимальні методи вирішення художньо-виконавських завдань.

бути здатним:

- настроїти оркестрові групи та цілий оркестр /tutti/;
- спільно відтворювати спосіб звуковидобування і звуковедення, штрихи, акценти, ритмічні малюнки, динамічні нюанси, рифи, бекграунд, характерні способи гри та інші засоби музичної виразності;
- виконувати твори різних напрямків, стилів і жанрів;

- самостійно вивчати оркестрові партії;
- аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

Підсумком вивчення навчальної дисципліни має стати досягнення таких програмних результатів:

ПРН01. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володінням інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської, диригентської діяльності;

ПРН02. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів;

ПРН03. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;

ПРН04. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;

ПРН05. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоральним апаратом;

ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті, концертмейстерської роботи;

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Набуття практичних навичок оркестрової гри

Тема 1. *Формування виконавського прийому - свінгу в оркестровій грі.*

Тема 2. *Удосконалення навичок гри в умовах використання виконавської техніки «accelerando» та «ritenuto» як з окремими виконавцями, оркестровими групами, а також і tutti.*

Тема 3. *Удосконалення колективних навичок читки нот з листа.*

Тема 4. *Робота по голосах у оркестрових групах та оркестром в цілому.*

Змістовий модуль 2. Робота над техніко-виконавськими особливостями оркестрової гри

Тема 5. *Удосконалення навичок самостійного настроювання інструментів.*

Тема 6. *Удосконалення навичок оркестрової гри на більш складному репертуарі.*

Тема 7. *Специфіка роботи над оркестровим супроводом для соліста-вокаліста, інструменталіста, вокального ансамблю.*

Тема 8. *Формування художньо-творчих якостей у творах з складною ритмічною і гармонічною фактурою.*

Тема 9. *Вдосконалення навичок естрадного і джазового виконавства на більш складному репертуарі.*

Тема 10. *Особливості роботи над штрихами, синкопами, ферматами відповідно до звучання tutti оркестру та оркестрових груп. Техніка передавання мелодичних ліній від одних голосів до інших.*

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Воеводін В. В. Педагогічні умови становлення творчого потенціалу майбутніх музикантів-виконавців в оркестровому класі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 – теорія та методика навчання музики і музичного виховання” / В. В. Воеводін ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ, 2007. – 222 с.
2. Дейнега В. М. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів / В. Дейнега // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 22: Музичне виконавство. – Кн. 8. – К., 2002. – С. 119-129.
3. Ільченко О. О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності [Текст] : Монографія / О. О. Ільченко ; Київський ін-т культури. - К.: КДК, 1994. - 116 с.
4. Оркестровий клас: програма курсу / [Укл. А.М. Баньковський, О. О. Струк, Р. Р. Плахцінський В.А. Феленчак]. – Тернопіль: ТДПУ, 2002. – 15 с.
5. Хащеватська С. С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації / С. С. Хащеватська – Вінниця, НОВА КНИГА, 2008. – 256 с.
6. Филипчук М.С. Основи методики роботи з естрадним оркестром: Навч.-метод. посіб. – Острог-Рівне, 2008. – 184 с.
7. Филипчук М.С. Обробки джазових творів для естрадних ансамблів і оркестрів: навч.- репер. посіб. - Вінниця, Нова книга, 2013. – 160 с.: ноти
8. Ukrainian jazz standarts = Українські джазові стандарти : зб. джз. п'єс / упоряд. та заг. ред. І.М.Закус / М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. – 100 с.

Допоміжна

9. Біла Н. Л., Шумський М. О. Основи оркестрової підготовки (початковий етап) : навчальний посібник : у 2 частинах / Н. Л. Біла, М. О. Шумський. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – Ч. 1. – 117 с.

10. Терлецький М.М. Методика роботи з духовим оркестром. – Рівне, 1998.
11. Хрестоматія з класу естрадного ансамблю: Навч.- репер. посіб. для студентів мистецьких спеціальностей напрямку „Музичне мистецтво” /Укладачі Р.І.Дзвінка, О.Р.Лозинський, М.С.Филипчук. – Рівне: РДГУ, 2001. – 71 с.
12. Шумський М. О. Хрестоматія з оркестрового класу : навчальний посіб.
/ М. О. Шумський. – Ч. I. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. – 381 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.wdl.org/ru/> — Світова цифрова бібліотека.
2. <http://www.europeana.eu/portal> — Європейська цифрова бібліотека.
3. <http://elib.nplu.org/collection.html?id=33> – Національна парламентська бібліотека України.
4. <http://www.ukrbook.net> – Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова».
5. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
6. <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво-все для студента